

T n i k a

21 JULI 2017

Inhoud

Caroline Bakker voorzitter af	1
Afscheid van Els van Eersel	3
Wie is Linda Kroon?	4
In de stemming	5
Wie is Bert Bos?	6
Almere en het Havenkomconcert	7
Theater Caprera	8
Wie is Isabelle Klaasse Bos-Oosterink?	9
Onze eigen drankjesverkoper	10
Concertagenda, Colofon	10

Caroline Bakker

“Ik moet eerder worden afgeremd dan aangemoedigd”

De vakantie is begonnen! Na een vol koorjaar kunnen we gaan kamperen, duiken, bergbeklimmen of gewoon lekker luieren. Maar niet te lang; in augustus moeten er al weer noten worden gekraakt om goed voorbereid mee te werken aan de openluchtconcerten in Bloemendaal en Almere Haven.

Twee leden van het dagelijks bestuur hebben hun functie neergelegd: voorzitter Caroline Bakker en concertorganisator Els van Eersel. Van Els hebben we zelfs afscheid moeten nemen; zij heeft ons koor verlaten. Jammer maar begrijpelijk. Lieve Caroline en Els, nogmaals heel erg bedankt voor al die bergen werk die jullie hebben verzet!

Monique en Saskia: veel succes. Fijn dat jullie in hun voetsporen willen treden.

Fijne vakantie allemaal!

*Namens de redactie,
Nelleke Reijs*

Ze heeft een goede reden om te stoppen als voorzitter van het Toonkunstkoor: “Er is nog zo veel ander leuk werk te doen.” Caroline Bakker kijkt terug op zes mooie jaren.

“Ik vind het leuk om projecten te organiseren vanaf het eerste idee tot de uitvoering”, zegt Caroline. “Kansen zien, de haalbaarheid van ideeën toetsen, met potentiële samenwerkingspartners praten, fondsen zoeken, het eerste zetje geven aan uitvoering.” Dat zou zes jaar geleden precies de taak zijn van de nieuw te kiezen voorzitter van het Toonkunstkoor. Ze stelde zich dan ook kandidaat voor die functie en werd uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek. “De commissie vond me interessant vanwege mijn professionele netwerk en ervaring. Ik was toen al directeur van Festival Dag in de Branding en daarvoor had ik onder meer voor het Nieuw Ensemble gewerkt.” Caroline was op dat moment 14 jaar lid van Toonkunstkoor Amsterdam. Ze had al het een en ander gedaan voor het koor, zoals programmaboekjes verzorgen en andere praktijken. Ook was ze een tijd stemco van de alten en daarna assistent-penningmeester, met onder meer fondsenwerving als taak.

Fontein

“De opdracht aan mij was: ‘je moet de boer op en nieuw elan in het koor brengen.’ Nou, als je dat tegen me zegt, gaan mijn ogen glimmen en gaat er van alles borrelen. Ik moet af en toe eerder afgeremd worden dan aangemoedigd.” Pro-

jecten heeft Caroline in de afgelopen zes jaar volop gedaan. “Overleg met de dirigent is een taak van de voorzitter en Boudewijn is natuurlijk een fontein van ideeën en gekke projecten.” Ze had ook haar eigen ambitie. “Ik wilde mijn netwerk uitbreiden met orkesten en samenwerkingspartners in Amsterdam. Dat was vanuit mijn werk in Den Haag moeilijk.” Dat is aardig gelukt. Die contacten leverden ook werk op, zoals een optreden in het Eye Filmmuseum en deelname aan de Tensodagen eind 2016 met het Nederlands Kamerkoor en Cappella Amsterdam. Maar juist de netwerkgesprekken leverden soms de grootste frustraties op. “Dan ging ik na een gesprek vrolijk naar huis: ‘ze vonden het een goed idee!’, maar vervolgens gebeurde er toch niets mee. Als koor probeer je orkesten het risico te laten nemen, maar voor orkesten zijn projecten met koor duur en risicovol. Je weet nooit wat de doorslag geeft waarom iets uiteindelijk niet door gaat.”

...straks op maandagavond alleen maar lekker zingen...

Kuikens

Het lastige aan de functie van voorzitter, vindt Caroline, is dat je eindverantwoordelijk bent en soms stevige beslissingen moet nemen. "Ik ben een soort moederkloek die probeert te zorgen voor alle kuikens, maar je kunt niet honderd mensen tevreden stellen. De samenwerking met het Nationaal Ballet was een moeilijke beslissing. Het betekende dat niet iedereen kon meedoen. De koorleden die er niet bij zaten voelden zich teleurgesteld en gekwetst. Als medekoorlid kan ik dat meevoelen."

Ruimte

"Mijn idee om te stoppen kwam op toen ik in korte tijd werd gevraagd voor verschillende leuke projecten buiten mijn werk en buiten TKA. Ik heb toen 'nee' moeten zeggen, maar het begon wel te knagen. Na nog zo'n soort vraag van TKA-sopraan Jacqueline la Rooy, die bij het Residentie Orkest werkt, bedacht ik dat ik de ruimte wil hebben voor meer van zulke opdrachten en projecten. Daarvoor moest ik het voorzitterschap opgeven. Ik doe die opdrachten nu als zzp'er naast mijn werk, dat ik nog steeds vier dagen per week doe."

Zingen

"Ik heb ongelooflijk veel geleerd en veel plezier gehad met Boudewijn en met mijn collega-bestuursleden. We hebben veel lief en leed gedeeld. Maar ik heb er heel veel zin in om straks op maandagavond alleen maar te zingen. Als voorzitter sta je altijd aan, je bent altijd in functie, je hoort wat koorleden onderling zeggen en ze komen dingen aan je vragen. Ik verheug me erg op de komende jaren; ik weet wat er op de planning staat. Dan zou ik best nog een keer een afgeronde taak in een projectgroep willen hebben."

Marjolein Zinkstok

De top 3 van Caroline

3. *Les noces* van Stravinsky (november 2013)

"Het wordt niet vaak uitgevoerd en is eigenlijk geen werk voor een amateurkoor. Paul Prenen hoorde het bij Cappella Amsterdam en was er zo ondersteboven van, dat hij het graag door TKA uitgevoerd wilde zien. Het was niet zo'n groot project en doordat we het uitvoerden met conservatoriumstudenten ook niet duur."

2. *Johannes Passion* van Bach (maart 2017)

"Stond al jaren op mijn lijstje. Op dat van Boudewijn ook, maar hij vond ons koor te groot. We bedachten toen: 'laten we twee uitvoeringen doen, allebei in een bezetting van ongeveer 60 koorleden.' Dat durfden we niet aan, omdat we niet wisten of we twee uitvoeringen van de Johannes net zo goed zouden verkopen als de Matthäus. Toen stelde Theo Laceulle voor: 'als we het nou eens zelf dubbelkorig maken en het zo verdelen dat er steeds 60 koorleden zingen'. Boudewijn werd meteen enthousiast en kwam uiteindelijk vanuit dramaturgische lijnen op een verdeling in rollen."

1. *Requiem* van Verdi in Carré (mei 2015)

"Het grootste staaltje lefpoker – dat we dat hebben gedurfd! Boudewijn wilde het graag uitvoeren en dan met Eva-Maria Westbroek, maar daar moesten ook solisten bij van haar niveau plus een heel orkest. Dat leek onhaalbaar. Toen werden we voor Verdi gevraagd door Duisburg. Dat hielp. Iedereen van TKA vond het mooi en het was zonde als we het maar één keer zouden doen. Dat gaf veel energie – en de betaling door Duisburg hielp ook. Boudewijn belde Eva-Maria en die was zo enthousiast dat ze zei: 'ik doe het gratis'. Ze was toen net ambassadeur van Musicians without Borders en zo werd het een benefietconcert."

Applaus in Carré na de uitvoering van Verdi's Requiem

Els van Eersel

“Het hele koor mag trots zijn”

Els van Eersel stapte uit het bestuur. Sterker nog, ze stopte ook als koorlid van Toonkunstkoor Amsterdam. Haar zangcarrière zet ze op de Veluwe voort.

Afscheid van TKA

Els en ik strijken voor de maandagrepentie neer bij restaurant ‘The French Connection’ om even snel een hapje te eten. Het eten schiet er nog wel eens bij in voor Els, die sinds enige tijd op de Veluwe woont en vroeg moet vertrekken om op tijd in Amsterdam te zijn. Dat is ook de reden dat ze besloten heeft om niet alleen een punt te zetten achter haar bestuursfunctie, maar ook achter haar tienjarige TKA-carrière. Het reizen valt steeds zwaarder en het is tijd voor iets nieuws.

Els heeft de afgelopen jaren veel tijd in TKA gestoken en zal echt even moeten afkicken. “Het voelt wel raar. Ik merk dat ik het moeilijk vind om alles los te laten en ik zie een beetje op tegen het zwarte gat na 26 juni”. Daarom heeft ze zich aangemeld voor het Projectkoor Gelderland. Dat heeft een Engels programma op het rooster staan waar ze ontzettend graag aan mee zou doen.

Logistiek en organisatie

Els kwam in januari 2007 via een advertentie in de krant terecht bij TKA. “Ik viel met mijn neus in de boter, want ik mocht meteen de Matthäus Passion en de Hohe Messe instuderen. Gelukkig deden we de Hohe Messe een paar jaar later nog een keer, zodat ik er ook echt van kon genieten!” Al na een half jaar lidmaatschap trad Els toe tot het bestuur en legde ze de basis voor een bestuurscarrière van 9 jaar. Bovendien was ze tot vorig jaar ook nog voorzitter van de Vereniging Toonkunst Nederland (VTN). Bij TKA startte Els als secretaris, had daarna pr als taak en volgde in 2014, na een jaar uit het bestuur te zijn geweest, Madelaine op als functionaris logistiek en concertorganisatie. “Ik heb alle functies met veel plezier gedaan en ik heb veel geleerd. Het plannen en regelen in mijn huidige functie is me wel echt op het lijf geschreven. Zozeer zelfs, dat ik er mijn werk van pro

...éerst laminaat...

beer te maken. Op dit moment doe ik bijvoorbeeld productiewerk voor Combattimento maar ik hoop daar in de toekomst andere opdrachtgevers aan toe te voegen.”

Trots

Vraag je Els waar ze nou echt trots op is, dan krijg je geen antwoord. Een succes is bij haar nooit een persoonlijk succes. Nee, de hele organisatie mag trots zijn. “Ik vind het bijzonder wat we de afgelopen jaren hebben opgebouwd op artistiek en organisatorisch gebied. De orkesten zijn bijvoorbeeld erg tevreden over de samenwerking.”

Wat ze als koorlid heel leuk vindt aan TKA is vooral de afwisseling in repertoire, van barok tot aan de 21ste eeuw. “Ik vond bijvoorbeeld het meerjarige project ‘Nunc et in hora mortis nostrae’ dat we in 2010, 2011 en 2012 uitvoerden heel gaaf om te doen. De Via Crucis van Liszt in combinatie met nieuwe composities van Nederlandse componisten.” Als ze echt hoogtepunten moet noemen, dan komt ze op twee uit. “Verdi in Carré was natuurlijk groots in alle opzichten. En de concerten in Duisburg met Giordano Bellincampi, het enthousiasme van de dirigent en het feit dat we een paar dagen op pad waren met het hele koor. Dat was toch wel heel bijzonder.”

Queen en Morse

In haar vrije tijd luistert Els meer dan alleen maar klassiek. “Ik houd ontzettend van Queen en Herbert Grönemeyer. Die hebben zo’n enorme muzikale ontwikkeling doorgemaakt. Er zit een verschil van dag en nacht tussen het vroegere en latere werk. Het is nooit saai of voorspelbaar. En ik zoek eigenlijk altijd muziek die bij mijn stemming past. Opera hoop ik nog echt mooi te gaan vinden. Daar geniet ik nu alleen van bij Inspector Morse, waarvan ik de hele serie op dvd heb.”

Tips voor haar opvolger? “Leer van de fouten van je voorganger en realiseer je dat je te maken hebt met de erfenis van een koor dat al meer dan 100 jaar bestaat.” En zien we Els nog een keer terug bij het koor? “Alleen in het publiek”, lacht ze. Toch is er op de vrije maandagen voorlopig nog geen tijd voor Inspector Morse: “nee hoor, er moet eerst laminaat gelegd worden.”

Melanie Lemmen

Wie is wie?

Linda Kroon
Sopraan 1
Lid sinds juni 2014

Zong je in een ander koor? Doe je nog iets anders met muziek?

Ik ben begonnen met zingen in het Bergense koor. Een vriendin vroeg mij al eerder mee te doen, maar ik vond het vreselijk moeilijk, kende de muziek niet waar ze mee bezig waren. Ik ben daarna opnieuw ingestroomd toen ze begonnen met de Matthäus Passion, die ik wel al kende.

Na 7 jaar ben ik overgestapt naar KCOV-Excelsior en na 2 1/2 jaar naar Toonkunst. Inmiddels had ik ook een keer meegedaan met het Nederlands Concertkoor dat projectzangers nodig had voor Beethoven 9. Omdat mijn moeder mij als kind al muzikaal vond (liedjes zingen) hebben mijn ouders een piano gekocht en ging ik met 9 jaar op pianoles.

Wat vind je leuk aan TKA? Is er iets wat je graag anders zou willen zien?

TKA vind ik geweldig vanwege de prachtige uitvoeringen van de MP. Ook de serie 'Requiem' van Mozart voor het Nationaal Ballet en het Robeco-concert in het Concertgebouw met Jan-Willem de Vriend vond ik geweldig.

Welk concert, waaraan je meewerkte, is je het meest bij gebleven? En welk stuk zou je (nog eens) willen zingen?

Het meest bijgebleven is Beethoven 9 in het Concertgebouw met het Nederlands Concertkoor, het Residentieorkest en dirigent Lawrence Renes (ook Robeco). Het was het enige concert waarbij ik geen kaartje kon bemachtigen voor familie of vrienden, want het was geheel uitverkocht. Ik vond het een fantastisch concert met een geweldige dirigent die spannende dingen uithaalde met het orkest en het koor. Er was ook een heerlijk publiek dat het zeer kon waarderen.

Heb je een favoriete vocalist, instrumentalist of orkest?

Ik zou erg graag de Messiah van Handel willen zingen. Ik heb begrepen dat Boudewijn het koor hiervoor te groot vindt. Toch denk ik dat het een heel geschikt stuk is voor ons koor. We zouden dit met het hele koor kunnen instuderen en de laatste weken uitsluitend met een selectie van het koor. Het wordt vast een succes en dan zouden we dit stuk, net als de MP, ieder jaar kunnen uitvoeren met wisselende bezettingen van het koor, zodat uiteindelijk iedereen die wil een keer mee kan doen.

Het mooiste instrument vind ik de 1ste viool. Favoriete vocalist Lenneke Ruiten.

Wat is voor jou het mooiste lied aller tijden?

'Erbarme dich', en nog heel veel van Bach en alles van Mozart.

Heb je – buiten het zingen – nog andere hobbies?

Skiën, tennissen, mountainbiken en wandelen en genieten van de natuur.

Wat doe je in het dagelijks leven?

Ik werk bij KLM als senior purser en vlieg dus in een blauw pak de hele wereld rond. Als SP geef ik leiding aan de cabinebemanning.

Wat is je favoriete vakantiebestemming?

Vlieland; ik kom er al 40 jaar ieder jaar.

Is er een boek dat je iedereen zou aanraden te lezen?

Het boek 'De kracht van het nu' van Eckhart Tolle was voor mij een eyeopener.

Vertel eens iets verrassends/leuks/grappigs/stoers over jezelf.

Mijn dochter Annemijn (22) heeft mij gevraagd om in december samen met haar een rondreis door Zuid-Amerika te gaan maken en Argentinië, Patagonië, Iguazu en Uruguay te bezoeken. Natuurlijk gaan we het doen, maar ik vind het best stoer en spannend.

In de film over jouw leven: welke actrice speelt de rol van jou? En wat zou in die film de themamuziek of het themalied kunnen zijn?

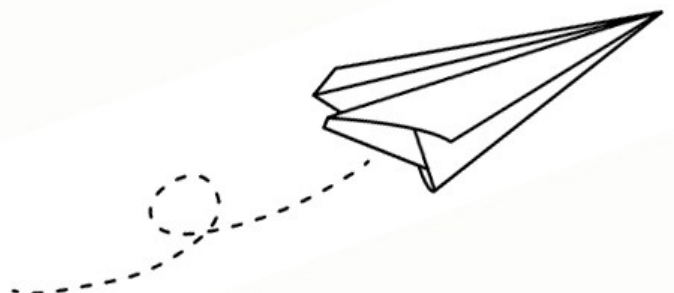
Meryl Streep, met muziek uit de Messiah.

Met wie zou je wel eens een borreltje willen drinken?

Met Boudewijn zou ik wel eens een glas wijn of whiskey willen drinken en dan natuurlijk praten over muziek en het dagelijks leven bij de Nederlandse Opera; voor mij een droomwereld.

Wanneer ben jij het meest in je element?

Ik ben het meest in mijn element als ik met TKA mag zingen in het Concertgebouw.

In de stemming

Voor het laatst: Toonkunstenaars als vuilnischoor

Dit vervolgverhaal is afgelopen. Op 5 mei werkten enkele Toonkunstenaars mee aan de laatste voorstelling van 'Bach & Bleekwater' van altvioliste Esther Apituley, actrice Heleen Kamperveen, die Lenie Brederveld verving, en een muziekensemble in de Grote Zaal van theater Bellevue in Amsterdam.

Van Huilenbroecks Pretpaleis

TKA-bas Stef Lokin brengt samen met vier anderen elke tweede dinsdag van de maand een talkshow onder de intrigerende naam 'Van Huilenbroecks Pretpaleis'. Deze naam – verzonnen door een van de redactieleden – staat voor vergeten schoonheid, verloren muziek & artistieke curiosa. De talkshow vindt plaats in het kleinste theater van Amsterdam: het Torpedotheater (voorheen Parooltheater) in de Pieterspoortsteeg. In de afgelopen tijd zijn onder meer programma's gewijd aan Drs. P, Johan Buziau, Laurel & Hardy, Toon Hermans, Fien de la Mar, Rudi Carell, de Ramblers, Adèle Bloemendaal, Harry Bannink en Wim Sonneveld. De redactie bestaat uit vijf liefhebbers van entertainment,

Stef Lokin en Jenny Arean in van Huilenbroecks Pretpaleis

cabaret, comedy, muziek, enz. Behalve 'onze' Stef – ervaren radioverslaggever en presentator – zijn dit Maarten Eilander, die lang heeft gewerkt bij het Theater Instituut Nederland en een groot kenner is van het voor- en naoorlogs cabaret, pianist Jan Jaap Kassies, bibliothecaris van de Muziekbibliotheek van de Omroep, oud-Elsevier journalist en radiomaker Sjaak Roodenburg en producente Anita Gundlach.

Vanaf december 2014 zijn er 27 programma's geweest met gasten als Ivo de Wijs, Jenny Arean, Ruud Bos, Rob van Houten, Vic van de Reijt, Jacques Klöters, Frits Lambrechts, Bert Vuijsje, pianist Nico van der Linden, Gerard van Lennep, Gerrie van der Klei, Thijs Ockersen, Marlies Cordia en Toonkunstkoorlid Anne van Vlerken.

Wegens enorm succes wordt de show van 13 juni herhaald. Deze stond in het teken van een van de grootste kleinkunstenaars die Nederland ooit heeft gekend, Wim Sonneveld.

In het nieuwe seizoen is het eerste programma op 12 september gewijd aan Rijk de Gooyer.

Meer informatie vind je op torpedotheater.nl en de Facebookpagina van [Van Huilenbroecks Pretpaleis](https://www.facebook.com/VanHuilenbroecksPretpaleis).

Concertzender

wo 28 jun, 15:00 uur
Concertzender Actueel
Wekelijkse actualiteiten met CD van de week,
de concertagenda en interviews met gasten.
Hedendaags

En nu we het toch over Stef hebben: hij presenteert iedere woensdag het programma 'Concertzender Actueel' op, inderdaad, de Concertzender. Het is een programma met wekelijkse actualiteiten op muziekgebied, de cd van de week en interviews met gasten. Naar aanleiding van de uitvoering door TKA van de Johannes Passion heeft Stef Boudewijn Jansen geïnterviewd in dit programma.

Overigens verkeert de Concertzender in zwaar weer, zelfs al draait deze zender grotendeels op de inzet van vele professionele vrijwilligers, zoals Stef.

Op de website van Concertzender vind je meer informatie over de doelstellingen, de programma's en de mogelijkheden om de zender te steunen.

Nelleke Reijs

Wie is wie?

Bert Bos

Bas 1

Lid sinds januari 2001

Zong je in een ander koor? Doe je nog iets anders met muziek?

Ik zing vanaf mijn zesde jaar. Met dank aan mijn moeder, die onder de douche het licht zag. De wekelijkse koorrepetitie zit in mijn bioritme. Als ik een keer niet kan, mis ik veel. Ik ben dan soms niet te genieten.

Wat vind je leuk aan TKA? Is er iets wat je graag anders zou willen zien?

De mensen. Het koor heeft een goede balans van ambacht en gezelligheid. En iets anders. Ik zou wel ieder jaar een kerstconcert in de Westerkerk willen zingen. Dat hoort, vind ik, ook bij het oudste koor van de stad. Adel verplicht.

Welk concert, waaraan je meewerkte, is je het meest bij gebleven? En welk stuk zou je (nog eens) willen zingen?

Met stip op nummer 1: de Hohe Messe van Bach. Boudewijn tilde ons boven onszelf uit. Wat een spanningsboog. Emotie. Echt geweldig. Ik ben daar nog steeds heel dankbaar voor.

Heb je een favoriete vocalist, instrumentalist of orkest?

Youri Egorov. Ik heb al zijn concerten in Amsterdam bezocht. Verstillend en explosie. Het Carnaval is mijn favoriet.

Wat is voor jou het mooiste lied aller tijden?

'Quand on a que l' 'amour' van Jacques Brel. Zijn optreden in Amsterdam was onvergetelijk. Ik heb exact hetzelfde bereik. Een Bariton Martin. Daar ben ik bij het gitaarspelen achter gekomen.

Heb je – buiten het zingen – nog andere hobbies?

Ik lees heel veel. Er liggen altijd drie boeken: Amsterdam, Muziek, Historie. En natuurlijk mijn acht kinderen; die genereren veel gezellige activiteiten, individueel en groepsgevijs. Het appje 'waar zit je nu?' leidt veelal tot een spontane ontmoeting in de stad. Bij de Matthäus Passion zijn ze er met ahang altijd allemaal. Een bijzondere fanclub. Samen naar Ajax hoort daarbij.

Wat doe je in het dagelijks leven?

Ik ben bedrijfskundige van het eerste uur en adviseer sinds jaar en dag ondernemingen bij opstart, doorgroei, continuïteit en innovatie. In ondernemersland ben ik ook bestuurlijk actief. Sinds drie jaar doceer ik Bedrijfskunde aan de Deeltijd Academie van de HvA. Toen begon mijn tweede jeugd.

Wat is je favoriete vakantiebestemming?

Amsterdam, en niet alleen omdat ik autochtoon ben. Het is gewoon de mooiste stad van de wereld. Van iedere vakantie is de leukste dag de terugkomst in mijn Amsterdam. Vorig jaar kocht ik een tweedehands rode personal bike bij

MacBike. Nu voel ik me het hele jaar inwoner en toerist in mijn eigen stad tegelijk. Onderdeel van het stadsbeeld. Lekere fiets overigens, met een goede wegligging en banden die niet lek kunnen gaan.

Is er een boek dat je iedereen zou aanraden te lezen?

'In het huis van de dichter' van Jan Brokken. Het levensverhaal van Youri Egorov, met de ingrediënten muziek, Amsterdam, vriendschap, vluchteling en AIDS. Jan Brokken was zijn bevriende buurman op de Brouwersgracht en heeft zijn volle talent in dit boek gelegd. De beschrijving van het laatste concert in de Kleine Zaal is het absolute hoogtepunt. Daar was ik bij. Stoeltjes op het podium: uitputting, een requiem avant la lettre. Ik heb het laatst nog met Jan Brokken gedeeld bij een boekpresentatie.

Vertel eens iets verrassends/leuks/grappigs/stoers over jezelf.

Vorig jaar hebben wij een vakantie in de voetsporen van Bach gedaan. We zijn in alle woon- en werkplaatsen geweest. Een indringende ervaring. Het idee dat hij dagelijks 10 minuten heen en weer wandelde in Leipzig tussen de Thomas Kirche en Nicolas Kirche, de kerk waarin met de gebedsdiensten op maandagavond in 1989 'die Wende' is gestart. Magisch.

In de film over jouw leven: welke acteur speelt de rol van jou? En wat zou in die film de themamuziek of het themalied kunnen zijn?

Pierre Bokma, de meester in rolvariatie en -vastheid. Mijn leven is één grote aaneenschakeling van rollen. 'BB Rolling en Fixing' zou de titel zijn en de Paganinivariaties van Rachmaninov de filmmuziek.

Met wie zou je wel eens een borreltje willen drinken?

Met Bernard Haitink. Ik heb groot respect voor de keuzes die hij heeft gemaakt in vaak lastige omstandigheden en hoe hij zijn vak blijvend stabiel heeft weten uit te oefenen. En de terugkomst in Amsterdam was iedere keer weer ontroerend.

Wanneer ben jij het meest in je element?

Zingend op de fiets. Soms wordt bij het stoplicht of op de pont gevraagd: "Welk liedje zingt u?"

Heb je een motto?

"Nothing is impossible, if your heart is really in it, it's a fight but you can win it, if only you will trust yourself." Een zin uit een van de vroegere songs van Cliff Richard. Ik zing het graag met mijn gitaar.

Van Lacus Flevo tot Havenkomconcert

Op 2 september verleent Toonkunstkoor Amsterdam weer zijn medewerking aan het Havenkomconcert in Almere Haven. Dit concert vormt altijd een hoogtepunt in het drie-daagse Almere Haven Festival dat dit jaar voor de zeventiende keer wordt georganiseerd.

Lacus Flevo en Aelmere

Almere Haven is het oudste deel van de gemeente Almere, gelegen in de IJsselmeerpolder Zuidelijk Flevoland. De naam Flevoland is afgeleid van 'Lacus Flevo', de term waarmee de Romeinse geograaf Pomponius Mela het uitgestrekte merengebied aanduidde dat ontstond na de laatste grote ijstijd. Later noemden de Germanen dit gebied 'Aelmere'. Door het steeds verder binnendringende zeewater veranderde het gebied in een binnenzee die vanaf de middeleeuwen Zuiderzee werd genoemd.

Regelmatig richtten overstromingen grote verwoestingen aan en al in de 17de eeuw werd het plan geopperd om de Zuiderzee geheel of gedeeltelijk in te polderen. In de loop van de 19de eeuw werden deze plannen concreter, maar vooral door heftige protesten vanuit de visserijsector werd nog gearzeld met de uitvoering ervan. Een zeer zware stormvloed in 1916 gaf de doorslag. De Zuiderzee werd afgesloten en dit kwam niet alleen de veiligheid ten goede, maar door inpoldering van delen van het aldus ontstane IJsselmeer kon men nieuwe landbouwgrond creëren. Hieraan was grote behoefte nadat er door de Eerste Wereldoorlog grote voedseltekorten waren ontstaan. De bestemming tot uitsluitend landbouwgrond veranderde na de Tweede Wereldoorlog. Met name de stad Amsterdam kon het grote tekort aan woonruimte zelf niet aanvullen en zo werden de steden Lelystad en Zuidweststad, die in de jaren 70 de naam Almere kreeg, ontworpen.

Bloemkoolwijk

Het oudste stadsdeel van Almere, Almere Haven, werd opgezet als een zogenaamde bloemkoolwijk. Deze term wordt gebruikt voor buurten met kronkelende paden en hofjes met vaak maar één toegangsweg. Er zijn weinig doorgaande wegen en de zijstraten en aldus ontstane woonerven vormen aparte subwijken. Van bovenaf gezien zou je, met enige fantasie, de gelijkenis met een bloemkool kunnen zien.

Bloemkoolwijk Almere Haven

Amsterdams

De eerste woningen werden in 1976 opgeleverd en de eerste bewoners waren vooral Amsterdammers. In een artikel in 'Het Parool' van 17 juni j.l. over de verdwijnende Amsterdamse dialecten werd geopperd dat in Almere Haven nog het meest zuivere Amsterdamse dialect wordt gesproken. Na Almere Haven zijn er tal van nieuwe stadsdelen ontstaan en er wordt nog steeds volop gebouwd. Intussen hebben er in het centrum van Almere Haven al weer grootscheepse verbouwingen plaatsgevonden.

Een heus kasteel

Omstreeks 1999 ontstond in Almere Haven de behoefte aan een heus kasteel en werd er een ontwerp gemaakt naar kasteel Jemeppe in België, een '13de-eeuws' kasteel dat nagenoeg geheel opnieuw werd opgetrokken en gerestaureerd "in de originele staat"; wat die staat dan ook geweest mag zijn.

De kosten voor kasteel Almere liepen, zoals vaker bij dit

'Kasteel' Almere

soort megalomane projecten, enorm uit de hand en al in 2002 werd de bouw stilgelegd. Een bedrijf, met de tot de verbeelding sprekende naam 'Gravin BV', kocht de zaak op om er een trouwlocatie van te maken en op het terrein een hotel en woningen te vestigen. De gemeente stak daar een stokje voor en nu staat het kasteel van onafgebouwd nepkasteel te vervallen tot nepruïne.

Invelds is het weer in andere handen overgegaan en zijn er plannen voor een attractiepark met de fraaie, puur Nederlandse naam 'WitchWorld'. Heksen in de polder. Ach ja.

Havenkomconcert

Het middelpunt van Almere Haven, met de havenkom, diverse restaurants, een casino en een kleine jachthaven, bevindt zich aan het Gooimeer. Hier vindt jaarlijks in het eerste weekend van september het Almere Haven Festival

Giordano Bellincampi

plaats. Op zaterdagavond is er dan altijd het Havenkomconcert. Het concert is gratis toegankelijk en het zijn niet de minsten die daar optreden. De eerste keer dat TKA hieraan deelnam, heeft dit geleid tot enkele prachtige uitvoeringen van het Requiem van Verdi in september 2013 in Duisburg, samen met een Duisburgs koor. Er werd toen gemusiceerd onder leiding van maestro Giordano Bellincampi, destijds dirigent van de Koninklijk Vlaamse Filharmonie en later chef-dirigent van de Duisburger Philharmoniker.

De tweede keer, in 2015, blies er een ijskoude wind, die de doeken van het podium deed klapperen en de musici deed klappertanden. In allerijl hebben de dames van koor en orkest de gehele voorraad zwarte vesten en truien van de plaatselijke HEMA opgekocht.

En nu zijn we dan weer uitgenodigd voor een mooi operaconcert, samen met het Nederlands Kamerorkest en sopraan Lilian Farahani, tenor Mark Milhofer, de ons welbekende bariton Martijn Cornet, en cellist Alexander Warenberg.

Met het kasteel heeft Almere Haven dan wellicht de plank misgeslagen, maar met deze voor iedereen vrij toegankelijke concerten slaan ze hem wel degelijk en stevig op de juiste plaats!

Nelleke Reijs

Openluchttheater Caprera

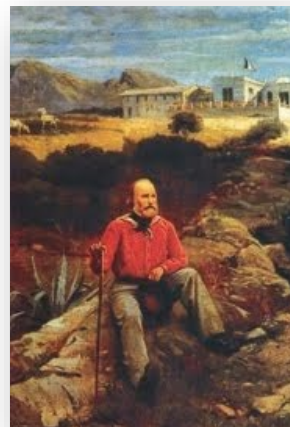
Caprera

een paradijselijk openluchttheater

Voor TKA is het niet zo bijzonder om in de buitenlucht te zingen. Wel bijzonder is het zingen te midden van de bossen in het prachtige openluchttheater Caprera in Bloemendaal. Op 27 augustus zijn we met het Nederlands Kamerorkest onder leiding van Karel Deseure te gast in een theater dat al bijna zeventig jaar bestaat. In 1948 schonken inwoners het theater aan de gemeente. Honderd Bloemendalers betaalden elk 1000 gulden om de bouw mogelijk te maken en op 1 september van dat jaar werd het theater geopend met een galavoorstelling voor 1200 aanwezigen.

Het landgoed waarop het theater ligt is al veel ouder. Het is 40 hectare groot en ligt op de flanken van het Kopje van Bloemendaal, de hoogste duintop van Zuid-Kennemerland. Het theater ligt naast het wandelpark Caprera, dat open is voor het publiek.

De naam Caprera dankt het landgoed aan Adriaan Volckert Teding van Berkhout, die het terrein met bijbehorend landhuis in 1858 erfde. Hij had een grote bewondering voor de Italiaanse vrijheidsstrijder Giuseppe Garibaldi en noemde zijn bezit naar het eiland bij Sardinië, waar Garibaldi zijn hoofdkwartier had en waar hij in 1882 stierf.

Garibaldi op Caprera

Maar het gebied waarop het theater ligt was al bekend in de middeleeuwen. Het 'Huis te Aelbertsberg' stond vlakbij de plek waar nu een meertje ligt. Het was een houten huis en dateerde uit de 12de eeuw. Tweehonderd jaar later is het afgebroken en is er op die plek een stenen gebouw neergezet. Sinds die tijd heet het 'Huis te Bloemendaal'. Ook dat huis werd in de geschiedenis een paar keer vervangen door nieuwere gebouwen. Nu staat op die plek een villa die in 1928 is gebouwd. Daar woonde tot 1980 de scheepsmagnaat Wijsmuller. In het theater, dat niet meer tot het landgoed behoort, worden dan al meer dan 30 jaar stukken opgevoerd. Het verhaal gaat dat de directeur van Publieke Werken in 1947 met zijn zoon op een zomerse dag over het terrein wandelde. Bij het zien van een zandgat in een duin deed de zoon zijn vader het volgende idee aan de hand: "Dit lijkt mij een mooie plek om een openluchttheater te bouwen." En zo gebeurde het.

Nu zijn er tussen half mei en september ruim 50 voorstellingen in de genres pop, cabaret, dans, klassieke muziek, opera, theater en kindervoorstellingen. Voor zowel artiesten als de 50.000 bezoekers die er jaarlijks komen is Caprera een geliefde plek. In 1948, na de opening, schreef de lokale krant al over een 'paradijselijk theater.'

Stef Lokin

Wie is wie?

Isabelle Klaase Bos-Oosterink
Alt 1
Lid sinds december 2015

Zong je in een ander koor? Doe je nog iets anders met muziek?

Muziek begon voor mij met de accordeon: van mijn achtste tot mijn achttiende bespeelde ik dit instrument met veel plezier. Solo en later ook in een klezmerensemble. Als tiener zong ik in het meidenkoor van de plaatselijke muziekschool. Daarna tijdens mijn studententijd in het koor van het Eindhovens Studenten Muziek Gezelschap.

Wat vind je leuk aan TKA? Is er iets wat je graag anders zou willen zien?

Ik geniet zo ontzettend van het zingen in TKA! Soms stop ik heel eventjes met zingen en sluit ik mijn ogen en voel ik ons gezang in iedere vezel van mijn lijf. Samen muziek maken, er samen aan werken, het telkens mooier te maken, maakt mij heel gelukkig. Ik geniet ook van de vriendelijke en open-minded mensen die ik heb leren kennen in de afgelopen maanden. Ik voel me dankbaar dat ik van deze groep deel mag uitmaken.

Welk concert, waaraan je meewerkte, is je het meest bij gebleven? En welk stuk zou je (nog eens) willen zingen?

Mijn première bij TKA was het lunchconcert in het Concertgebouw van afgelopen januari. Wat machtig om daar te staan, in die prachtige zaal. Ik laat me graag nog meevoeren in het programma van TKA. Dat voorziet nu helemaal in mijn wensen.

Heb je – buiten het zingen – nog andere hobbies?

Ha, mooie vraag. Een jaar geleden had je kunnen vragen: heb je naast werk, gezin en een sociaal leven ook nog andere bezigheden? Ik ben zo blij dat ik na jaren weer echt iets voor mijzelf heb gevonden in het zingen.

Wat doe je in het dagelijks leven?

Ik zorg samen met mijn man Cor voor onze twee jongens van zes en drie jaar oud. Beiden combineren we dat met werk. Ik werk sinds een jaar of twee als Lean coach/consultant met veel plezier bij de Lean Consultancy Group. 'Lean' is een Amerikaans begrip dat ooit gebruikt is om te beschrijven hoe Japanse bedrijven georganiseerd zijn ('slank' dus, zonder ballast, zonder overbodige zaken). Het is een filosofie die gebaseerd is op twee pijlers: respect voor mensen en continu verbeteren. In mijn werk coach ik managers in organisaties om reflecterend en lerend (liefst snel, kort en vaak, want dan is je leercurve het steilste) hun doelen te bereiken. Ook help ik bijvoorbeeld teams executives zelf hun strategie te bepalen en leer ik hen hoe zij problemen op kunnen lossen, zodanig dat ze niet terugkeren als probleem.

Wat is je favoriete vakantiebestemming?

Het is alweer even geleden en hopelijk gaan we snel weer een lange verre reis maken. Als een kind zo blij kan ik zijn om een totaal ander land met andere cultuur en natuur te ontdekken. Ik houd me warm aanbevolen voor tips! Bali? Thailand? Zuid-Afrika?

Is er een boek dat je iedereen zou aanraden te lezen?

Als het in je interessegebied ligt... Reinventing Organizations van Frédéric Laloux. Gaaf boek, geeft een totaal andere kijk op organisaties van toen, nu en van de toekomst. Over het vergroten van medewerker geluk en wat daarvoor nodig is.

Vertel eens iets verrassends/leuks/grappigs/stoers over jezelf

Vorig jaar maakte ik een parachutesprong boven Texel (was een kerstcadeau van mijn werk)! Verder ben ik vooral niet zo stoer, en altijd en eeuwig op zoek naar meer zelfvertrouwen.... (en het delen van die kwetsbaarheid, dat doe ik dan weer wel...).

Met wie zou je wel eens een borreltje willen drinken?

Met Boudewijn! Benieuwd naar de mens achter de dirigent. Kunnen we regelen toch?

Wanneer ben jij het meest in je element?

Goed voorbereid, nieuwe omgeving, vrijheid om mijn eigen ding te doen, verbinding makend met en tussen mensen. Samen met mensen die open-minded zijn. Energiek afgewisseld met rustig.

Welkom...

Terug van weggeweest: sopraan Aja Leemans en alt Alice Rijken. Verder werden sopranen Jeninke de Jong en Mannon de Witte en alt Francisca Flinterman lid van TKA.

...en vaarwel

Sopranen Marleen Rijkmans en Marije Swank en alt Els van Eersel verlieten het koor, evenals de drie tenoren Johan Westera, Virginio Papa en Eric de Cock. We hopen hen nog regelmatig als bezoeker van onze concerten terug te zien en wie weet, ooit nog eens als koorlid.

Onze eigen drankjesverkoper

7n december 2001 zag het er even naar uit dat Boudewijn Jansen in glitterpak op het podium van het Muziektheater de baton zou moeten zwaaien. Toch jammer dat het niet is doorgedaan!

Concertagenda:

zondag 27 augustus
waar: Caprera Bloemendaal
aanvang: 20:15 uur

zaterdag 2 september
waar: Havenkom Almere
aanvang: 20:00 uur

Colofon

Redactie: Melanie Lemmen, Stef Lokin, Daan Nijssen, Nelleke Reijs, Marjolein Zinkstok

Met medewerking van: Caroline Bakker, Els van Eersel, Bert Bos, Isabelle Klaasse Bos-Oosterink en Linda Kroon

De volgende ToniKA zal omstreeks begin november verschijnen. Hierin onder meer informatie over het najaarsconcert van TKA. Tekstbijdragen zijn altijd welkom. Neem daarvoor contact op met tonika@toonkunstkoor.nl